

Perversions (per Albert Punsola)

03/10/2006

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

Una tarda de 1990 era a la seu d'un partit polític català tot entrevistant el seu líder. La conversa girava entorn de la caiguda del mur de Berlín i en un moment determinat l'entrevistat em va dir: 'el comunisme no ha fracassat, ha estat l'aplicació el que no ha anat bé'. Astorat per la resposta, vaig inquirir si aquest no era un raonament perillós perquè

es podria fer extensiu a altres ideologies, de manera que es podria afirmar, per exemple, que el feixisme potser havia fracassat només en la seva aplicació. La contrarèplica del dirigent va ser fulminant. Em va dir que aquesta observació era perversa ja que la superioritat ètica de l'ideal comunista no tenia res a veure amb el nivell de degradació que altres ismes duïen inscrita en la seva pròpia essència. Em vaig avergonyir per haver-me precipitat i sobretot perquè em vaig adonar que aquell polític tenia tota la raó. Setze anys després ja no estic segur que tingués tota la raó. No ho dic per la comparació entre un ideal que defensava la igualtat sobre un ideal que es basa en la injustícia... sinó que em sembla que no es pot deslliurar el fracàs d'una acció de la idea que l'ha motivat. Em sembla excessivament autocomplaent salvar un principi de la crítica i carregar totes les culpes a aquells que maldestrament l'han portat a la pràctica. Sense negar que les circumstàncies poden tòrcer les millors intencions, un ideal sòlid -si ho és realment- no es pot permetre el luxe de desvirtuar-se a mesura que es va difonent. Per què recordar ara aquesta anècdota? El motiu és la lectura d'un article publicat en el darrer número de la molt prestigiosa publicació *Foreign Affairs*, amb el títol de *Recovering Sustainable Development*, del qual és autor David G. Victor. La seva tesi és que l'ús del concepte de desenvolupament sostenible s'ha generalitzat fins al punt que alguna cosa no funciona en el seu desplegament. A mesura que s'ha anat estenent en tots els àmbits socioeconòmics i polítics, el concepte ha anat esdevenint cada cop més vulnerable. A què? Doncs a grups d'interessos tan diferents entre ells que han acabat per subvertir-ne els principis fins a transformar-los en justificacions dels seus objectius. Em sento absolutament incapaç d'avaluar aquesta tesi perquè no dispo de dades suficients per confirmar-la o desmentir-la. Ara bé, intueixo que alguna part de veritat hi ha en l'article *Recovering Sustainable Development*. S'ha denunciat mil vegades el canvi semàntic, força habitual en alguns cercles econòmics, que converteix per art de màgia desenvolupament sostenible en desenvolupament sostingut. Dos antònims disfressats de sinònims, en definitiva. Tot plegat sembla un mal menor al costat d'altres observacions a una escala diferent, com la facilitat combinatòria del discurs de la sostenibilitat amb el neoliberalisme, l'altermundialisme o fins i tot amb moviments minoritaris de signe més incert però de cert gruix intel·lectual, com la Nova Dreta francesa liderada pel filòsof Alain de Benoist. Per agafar aquests mateixos exemples, resulta xocant pensar que la sostenibilitat dèbil sotmesa al creixement econòmic és la mateixa que la relacionada amb la lluita contra el capitalisme global o que té alguna cosa a veure amb la que els moviments neotradicionalistes acullen en el seu singular combat contra la modernitat. Des de l'Informe Brundtland (1987), diversos autors -Dixon, Meadows, O'Riordan, Sachs, Norgaard, entre d'altres- han pensat a fons en l'abast del concepte desenvolupament sostenible, en els seus límits, contradiccions i possibilitats. Tanmateix, el que en l'àmbit acadèmic es pot contemplar com una riquesa de cara a aportar nous elements per a una futura clarificació, en l'àmbit social causa un cert desencís perquè aquí el debat es veu substituït per l'apropiació interessada, el mercadeig i la rebaixa. El sentit comú ens diu que aquest entorn no afavoreix cap clarificació sinó més aviat una confusió creixent. Malgrat l'estat de les coses, la reflexió de David G. Victor no desemboca en el pessimisme. Ben al contrari, ell proposa recuperar el sentit originari del concepte -i d'aquí el títol de l'article- per

redreçar la situació. Com a bon anglosaxó, l'autor pensa en l'acumulació de normes, principis i objectius més com a font de problemes que de solucions, una visió que contrasta enormement amb la nostra manera de fer llatina tan necessitada de indicacions que ens marquin el camí correcte. Irònicament, aquest matís cultural en el marc occidental comú ens mostra de nou dos acostaments ben diferents al desenvolupament sostenible per part dels que, teòricament, compartim un mateix univers de referències. David G. Victor l'encerta quan parla de retrobar el sentit profund del concepte, entre altres coses, perquè si el revisem, ens adonarem que d'entrada és sòlid. Satisfer les necessitats actuals sense comprometre les de les generacions futures és un principi clar. Més encara, és un principi que dóna continuïtat al vell precepte cristià i a l'imperatiu de Kant, que apunten en la mateixa direcció: pensa en els altres com en tu mateix. La dificultat es troba en actualitzar aquesta convicció tenint en compte el context que ens ha tocat viure i sense fer-ne un dogma ja que aleshores esdevé impermeable a la crítica. Si convertim el desenvolupament sostenible en una nova fe, facilitarem tota mena d'heretgies. És per tant en un principi obert i coherent on cal centrar-se i deixar en segon terme unes circumstàncies plenes de relativisme, superficialitat i interessos, que difícilment modificarem i que no ens poden servir per a excusa de res.

MÉS LLUM: *secció quinzenal*

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/perversions-per-albert-punsola-0>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/perversions-per-albert-punsola-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu \(/arxiu\)](/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)

[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)

[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)

[\(rss.xml\)](#)
